

1 Gegevens aanvrager

Naam

Waterwegen en Zeekanaal NV, afdeling Zeeschelde

(Post)Adres

Anna Bijns-gebouw, Lange Kievitstraat 111-113 bus 44

Postcode

B 2018

Plaats

ANTWERPEN (BELGIE)

Naam contactpersoon

De heer ir. W. Dauwe

Telefoonnummer

+32 3 224 6711

E-mailadres

wim.dauwe@wenz.be

2 Gegevens tussenpersoon

Bedrijfsnaam

Provincie Zeeland

Vestigingsadres

Postbus 6001

Postcode

4330 LA

Plaats

MIDDELBURG

Naam contactpersoon

E.E.M.J. Haverkorn van Rijsewijk / D.C. Kruis

Functie contactpersoon Provincie Zeeland

projectleider c.q. programmaleider Natuurpakket Westerschelde

Telefoonnummer

06 53 525 807 / 06 44796981

E-mailadres

eva.haverkorn@bro.nl / dc.kruis@zeeland.nl

3 Korte omschrijving van het project of handeling op hoofdlijnen

Omschrijf de activiteit waarvoor een vergunning wordt aangevraagd op hoofdlijnen en geef een duidelijke motivering van het belang van de uitvoering ervan.

Activiteit

De inrichting van een intergetijdengebied (dat wil zeggen: het realiseren van estuariene natuur) in de Hertogin Hedwigepolder wordt gerealiseerd met het oog op het realiseren van specifieke ecologische doelstellingen. Deze doelstellingen kunnen algemeen vertaald worden als het streven naar een zo groot mogelijk, duurzaam slikken- en schorregebied met een maximale kans op ontwikkeling van een dynamische sedimentatie/erosie-situatie door middel van een éénmalige ingreep waarna het systeem de vrijheid krijgt zichzelf te ontwikkelen binnen een aantal randvoorwaarden. Een uitgebreide Projectbeschrijving is als bijlage bij deze aanvraag gevoegd.

Belang

Het Schelde-estuarium is het enige estuarium in Zuidwest Nederland dat nog redelijk intact is; een natuurlijke overgangszone van rivier – naar zeewater die onder invloed van het getij voortdurend verandert. Van een gezond ecosysteem is echter geen sprake, integendeel: de natuur in het Westerscheldegebied staat onder druk. Menselijke ingrepen zoals het inpolderen van schorren en slikken en de aanleg van het Schelde-Rijn kanaal, maar ook autonome ontwikkelingen, hebben de kwaliteit van het gebied aangetast. Zones van ondiep water zijn afgenomen, slikken zijn verkleind en verlaagd en diep water is uitgebreid en dieper geworden. Als deze ontwikkeling zich voortzet, wordt de Westerschelde een diep kanaal met sterke getijdestromingen, begrensd door harde, hoge zeeweringen, zonder natuurlijke waarden. Reden om het tij te keren.

Het kabinet heeft de noodzaak van de natuurmaatregelen, de kosten en het maatschappelijk draagvlak in afweging genomen en op basis daarvan besloten om 600 ha. estuariene natuur te ontwikkelen, waarvan 295 hectare in de Hertogin Hedwigepolder. De realisering van estuariene natuur in de Hertogin Hedwigepolder is vastgelegd in het Verdrag betreffende de uitvoering van de ontwikkelingsplannen 2010 Schelde-estuarium tussen het Vlaams Gewest en het Koninkrijk der Nederlanden.

In dit verdrag is bepaald dat Vlaanderen zorgdraagt voor de voorbereiding en uitvoering van het ontwikkelen van een intergetijdengebied (estuariene natuur) in de Hertogin Hedwigepolder. Om dit intergetijdengebied te kunnen realiseren, zijn diverse uitvoeringsbesluiten (vergunningen) benodigd. De uitvoeringsbesluiten worden aangevraagd door de Vlaamse overheid, Waterwegen en Zeekanaal NV, afdeling Zeeschelde. Deze afdeling organiseert en begeleidt de gehele

ontwikkeling van een intergetijdengebied in de Hertogin Hedwigepolder, dus zowel op Vlaams als op Nederlands gebied.

4 Ligging / locatie van het project of de handeling

Naam en adres (straat, huisnummer, postcode en plaats) of locatie

Het gebied is globaal gelegen tussen de Belgische grens, de Zeedijk van de Prosperpolder, de leidingendam en de Schelde. Het betreft de Hedwigepolder, de slikken en schorren aan de rivierzijde van de Scheldedijk en de Sieperdaschor.

Wat is de naam van het betrokken Natura2000-gebied(en)?

Natura 2000 gebied 'Westerschelde & Saeftinghe'. De instandhoudingsdoelen voor dit gebied zijn geformuleerd in het definitieve aanwijzingsbesluit van Natura 2000 gebied nr. 122 "Westerschelde & Saeftinghe".

Wat is de kadastrale aanduiding van de betreffende percelen?

Het Nederlandse deel van het projectgebied Hertogin Hedwigepolder betreft de onroerende zaken kadastraal bekend gemeente Hulst, sectie X, nummers 2, 3, 13, 16, 177, 179, 181, 182, 184, 187, 189, 190, 191, 192, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 232, 233, 236 en 237 en gemeente Hulst, sectie U, nummers 7, 13, 15, 16, 18 en 19. Zie bijgevoegde kadastrale kaart.

Wie / Welke organisatie is eigenaar en/of verantwoordelijk voor het dagelijkse terreinbeheer?

Een Lijst met eigenaren is als bijlage toegevoegd.

5 Gegevens beschermde gebieden

Wat is de afstand van de gevraagde activiteit tot de grens van het Natura 2000 gebied?

Activiteit vindt deels plaats in het Natura2000 gebied, deels direct aansluitend aan de zuidelijke kant.

Geef een nauwkeurige beschrijving van de kwalificerende soorten en habitattypen van het betreffende Natura2000-gebied.

Zie bijgevoegde Passende Beoordeling. Het is nodig om mitigerende maatregelen te treffen teneinde de stabiliteit van de leidingendam te kunnen waarborgen. Gelet op de omvang van deze maatregelen, is er naar aanleiding van het technisch rapport, waarin deze mitigerende maatregelen worden beschreven, een aanvulling op de passende beoordeling gemaakt. Deze is in de bijgevoegde rapportage opgenomen.

Kwalificerende soorten en habitattypen zijn:

- Kwalificerende broedvogels: Bruine Kiekendief, Kluut, Bontbekplevier, Strandplevier, Zwartkopmeeuw, Grote Stern, Visdief, Dwergstern, Blauwborst.

- Kwalificerende niet-broedvogels: Fuut, Kleine Zilverreiger, Lepelaar, Kolkans, Grauwe Gans, Bergeend, Smient, Krakeend, Wintertaling, Wilde Eend, Pijlstaart, Slobeend, Middelste Zaagbek, Zeearend, Slechtvalk, Scholekster, Kluut, Bontbekplevier, Strandplevier, Goudplevier, Zilverplevier, Kievit, Kanoetstrandloper, Drieteenstrandloper, Bonte Strandloper, Rosse Grutto, Wulp, Zwarte Ruiter, Tureluur, Groenpootruiter, Steenloper
- Kwalificerende habitats: 1110, 1130, 1310, 1320, 1330, 2110, 2120, 2160 en 2190.
- Overige kwalificerende soorten: Nauwe Korfslak, Zeeprik, Rivierprik, Fint, Gewone Zeehond, Groenknolorchis.

Welke andere vergunningen moeten voor het project of handeling worden aangevraagd?

Het besluit op de aanvraag vergunning in het kader van de Natuurbeschermingswet wordt voorbereid met toepassing van de coördinatieregeling als bedoeld in artikel 3.35 van de Wro.

Dit betekent dat de procedurele bepalingen van de verschillende sectorale wetten niet van toepassing zijn, maar dat de procedure als beschreven in afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht in combinatie met de bestemmingsplanprocedure van toepassing is. De andere vergunningen die aangevraagd worden zijn: ontheffing Flora- en faunawet, watervergunning en ontgrondingenvergunningen.

Is er voor het aangevraagde project of de aangevraagde handeling het opstellen van een milieueffectrapport (MER) verplicht?

Ja, er is reeds een MER opgesteld.

6 De activiteit

Geef een gedetailleerde beschrijving van het project of de handeling

Zie bijgevoegde Projectbeschrijving.

Geef aan op welke specifieke soorten en/of habitattypen het project of de handeling een mogelijk (significant) effect heeft

Zie bijgevoegde Passende Beoordeling. De conclusie van deze beoordeling komt er kort samengevat op neer, dat zich voor broedvogels en niet-broedende vogels zich tijdelijke negatieve effecten voordoen op de instandhoudingsdoelen. Op een korte en langere termijn na inwerkingtreden van het intergetijdengebied zijn er geen negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen van de aangemelde broed- en niet-broedende vogelsoorten. De reden daartoe moet gezocht worden in de zeer grote aantallen aangemelde vogelsoorten die zich in Saeftinghe bevinden i.r.t. tot het gebied waar werkzaamheden uitgevoerd worden. Deze aantallen maken dat het tijdelijk verdwijnen door vergraven van broedplaatsen of verstoren van beperkte aantallen broedvogels of niet-broedvogels bij de Sieperdamonding of het Nederlandse Scheldeschor op de langere termijn geen negatief effect zal hebben op de instandhoudingsdoelen. In de omgeving zijn voldoende ongestoorde alternatieve broed- rust- en foerageerlocaties be-

schikbaar. De ontwikkeling van 295 ha. intergetijdengebied vergroot het leef-, foerageer- en rustgebied van de vogels en draagt daarbij op termijn voor vrijwel alle vogelsoorten bij aan de gunstige staat van instandhouding van de soort in het Natura 2000-gebied.

Voor habitats en (niet-vogel)soorten geldt dat het tijdelijk verdwijnen van circa 52 ha. schorren (H1330) een tijdelijk effect veroorzaakt, maar rekening houdend met de omvang van de nieuwe estuariene uitbreiding en de beoogde ontwikkeling binnen dit gebied zijn op termijn van 10 jaar negatieve effecten op het instandhoudingsdoel uit te sluiten. De nieuw aangelegde kreken in het Sieperdaschor en het nieuwe intergetijdengebied in de Hedwigepolder leveren een belangrijke bijdrage aan het behalen van de instandhoudingsdoelen. Ook op de instandhoudingsdoelen voor (niet-vogel)soorten is geen negatief effect te verwachten. Zowel inzake (niet-vogel)soorten als inzake habitats kan evenmin gezegd worden dat deze een negatief effect op het realiseren van de instandhoudingsdoelen teweegbrengen. Op Nederlands grondgebied is overigens vooral dynamiek nodig om de natuurdoeltypen waarvoor de huidige staat van instandhouding slecht is, te realiseren. Het voorliggende project is in staat te zorgen voor deze dynamiek.

Geef aan of er sprake is van een stapeling van effecten door de uitvoering van andere projecten of de handelingen op de relevante soorten en/of habitattypen (cumulatie).

Er is op de lange termijn – ook gezamenlijk met andere activiteiten – geen negatieve effect op de staat van instandhouding van het Natura 2000-gebied.

Welke aspecten zijn aan uw project of de handeling verbonden c.q. welke maatregelen kunt u zelf ondernemen binnen uw uitvoering om de eventuele schade en/of verstoring te beperken?

Terreinmaatregelen:

- Door middel van het uitgraven van nieuwe kunstmatige laagten in deze voormalige genivelleerde landbouwgebieden (surplus bovenop de kreekaan-zetten) kan de natuurontwikkeling tot een hogere diversiteit in het gecreëerde intergetijdengebied leiden (behoud van een behoorlijke ontwatering van deze laagten blijft echter wel geboden).
- De harde resistente kleilaag remt de ontwikkeling van het afwateringsstelsel. Een tot diep in het gebied uitgegraven hoofdgeul versterkt de afwatering van het intergetijdengebied. De ontwikkeling van het afwateringspatroon zou extra versterkt kunnen worden door de hoofdgeul en de eventueel lokaal ontstane geulen met elkaar te verbinden. Daardoor zal meer water in een meer divers stromingspatroon door het projectgebied stromen, waardoor de erosieve kracht toeneemt. Het resultaat is dat het gebied beter ontwatert, een sterker ontwikkeld krekensysteem krijgt en dat een groter deel van het gebied als een natuurlijk schor oogt (types 1310, 1320 en 1330). Bovendien zal het leiden tot een natuurlijker verdeling van het sediment over het gebied.
- Werken aan de zuidzijde van de huidige leidingendam en min of meer uit het zicht en het geluidsveld van de avifauna van Saeftinghe.

Seizoensmaatregelen:

- De werkzaamheden aan dijken en schorren zullen worden uitgevoerd in een periode waarin de flora- en fauna-activiteit tot een minimum beperkt is (bv. augustus – oktober). Op die manier wordt verstoring van broedende vogels, pleisterende en foeragerende vogels, en planten tot een minimum beperkt.

Omgevingsmaatregelen:

- Ten aanzien van de leidingendam zijn maatregelen voorzien om de stabiliteit hiervan te verzekeren. Deze zijn in detail onderzocht in een stabiliteitsstudie in het kader van het inrichtingsplan. Ten aanzien van de effecten van het gebruik door zacht recreatief verkeer van de berm van deze dam zijn geen aanvullende maatregelen nodig.

Vindt er monitoring van de eventuele effecten als gevolg van de activiteit plaats?

Ja

Zo ja, geef hier uw toelichting

Middels het op regelmatige tijdstippen gestandaardiseerd beschrijven van parameters (monitoring) kan met die verzamelde gegevens na worden gegaan in hoeverre er vooruitgang wordt geboekt bij het realiseren van de natuurdoelstellingen. Primaire doelstelling is om door middel van een éénmalige antropogene ingreep de beoogde ontwikkeling van een estuarien intergetijdengebied te realiseren. Daarnaast heeft het monitoringsprogramma tot doel om bij onverwachte evoluties de mogelijkheid te bieden om bepaalde sturingsvariabelen zodanig aan te passen dat de gewenste ontwikkeling van het gebied verder doorgang kan vinden. De monitoring zal voornamelijk toezien op verzilting en ecologische parameters. Dit wordt nader omschreven in hoofdstuk 13 van het MER.

Is er een monitoringsplan opgesteld?

Er wordt een monitoringsprotocol voorbereid waarbij wordt uitgegaan van een nulmeting en vervolgens een regelmatige monitoring.

Is er sprake van een mogelijk significant effect?

Nee

7 Ondertekening

N.B. Deze aanvraag komt in de plaats van de aanvraag als ingediend in 2010

Datum

19/06/2013

Naam ondertekenaar

ir. Wim Dauwe
Afdelingshoofd
Afdeling Zeeschelde

Hoedanigheid

Handtekening

